

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Міжнародний банківський бізнес»

(назва освітньої програми)

на тему: **«ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ»**

(назва теми)

Виконавець:

студент ФФБС
Куцин Д.М.
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Сирчин О.Л.
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Банківський сектор відіграє важливу соціально-економічну роль у функціонуванні економічної системи країни. Повноцінне виконання банками своїх функцій спроможне сприяти виходу економіки України з кризи, що визначає необхідність всебічної підтримки цього сегмента економіки. У зв'язку з постійною зміною умов діяльності банків однією з основних проблем для побудови планомірного плану розвитку банківського бізнесу є повна на правильна оцінка їх діяльності. Високі ризики, труднощі отримання інформації, відсутність узагальнених методичних підходів та системи показників створюють умови для постійного наукового дослідження методів оцінки діяльності банків, особливо в сучасних умовах ускладнених наслідками пандемії коронавірусу та воєнного стану.

Оцінка діяльності банків є предметом наукових досліджень багатьох вчених, серед яких можна відмітити: Бабкіну І., Батковського В., Бойко А., Вінниченко О., Гудзь А., Вольську С., Гончаренко Т., Косову Т., Фалюту А. та інші. Дослідження підходів щодо оцінки діяльності банків постійно залишається актуальним.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних та методичних засад оцінки діяльності банків в Україні.

Реалізація мети дослідження передбачає постановку та вирішення таких завдань:

- визначити особливості банку як об'єкту оцінки;
- дослідити методичні підходи щодо проведення оцінки діяльності банків;
- узагальнити законодавчо-нормативне забезпечення оцінки діяльності банків;
- проаналізувати сучасні умови розвитку банків України;
- оцінити діяльність найбільшого банку в Україні АТ КБ «Приватбанк» за різними показниками;
- розглянути які зміни відбулися в оцінці діяльності банків в умовах воєнного стану;
- запропонувати підходи, які дозволять проводити якісну оцінку діяльності банків.

Об'єктом дослідження є діяльність банків в Україні. **Предметом дослідження** є теоретичні і методичні підходи до оцінки діяльності банків.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, а саме: аналізу й синтезу – з метою дослідження особливостей банків як об'єктів оцінки; систематизації та класифікації – для виділення методів оцінки діяльності банків; порівняння – для здійснення порівняльного аналізу показників оцінки діяльності банків; узагальнення результатів – при формуванні висновків.

Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні дані Національного банку України, законодавчі акти, постанови Національного

Банку, напрацювання вітчизняних і зарубіжних учених з проблем оцінки діяльності банків, що містяться у монографіях, спеціальній науковій літературі, матеріалах наукових і науково-практичних конференцій та семінарів, мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 10 рисунків, 2 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи *«Теоретико-методологічні засади оцінки діяльності комерційного банку»* розглянуто сутність оцінки та її види, визначено особливості банків як об'єктів оцінки, наведено законодавчо-нормативне забезпечення оцінки діяльності банків.

У другому розділі *«Методичні підходи до оцінки діяльності комерційного банку»* проаналізовано стан сучасного розвитку банківської системи в Україні, визначено тенденції розвитку банків в умовах воєнного стану, надано оцінку діяльності системного державного спеціалізованого ощадного банку АТ КБ «Приватбанк», проведено оцінку ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк».

У третьому розділі *«Удосконалення оцінки діяльності комерційного банку»* досліджено діючи методичні підходи щодо оцінки діяльності банків на прикладі аналітичних компаній «YouControl» та «Мінфін» надано рекомендації щодо удосконалення підходів щодо оцінки з використанням моделювання впливу на діяльність банків зовнішніх чинників.

ВИСНОВКИ

Дослідження дозволило дійти наступних висновків:

1. Оцінка діяльності банку це процес, який має постійно відбуватись задля забезпечення стабільної роботи як окремого банку, так і банківської системи в цілому. Оцінка діяльності банку може вирішувати багато завдань, може бути різних видів та її результатами може користуватись широке коло користувачів. Оцінка діяльності банку дозволяє контролювати виконання тактичних та стратегічних завдань розвитку, формувати актуальні плани та прогнози, корегувати діяльність залежно від впливу різних чинників.

2. Для проведення оцінки діяльності банку застосовуються різні методичні підходи. Через відсутність фондового ринку та економічні умови ускладнені наслідками пандемії та війною використання акціонерної вартості банку є недоцільним. Найбільш поширені підходи ґрунтуються на застосуванні кількісних та якісних показників, які поєднуються у рейтингові методики: номерні, бальні, індексні, регресійні. Зважаючи на сучасні складні умови ведення бізнесу необхідне більш гнучке використання показників

оцінки, постійне вдосконалення, зважаючи на зміни зовнішнього середовища та індивідуальна інтерпретація результатів оцінки.

3. Розвиток та вдосконалення законодавчо-нормативного забезпечення організації та ведення банківського бізнесу відбувається постійно. До урахування приймаються сучасні світові та європейських практик регулювання, удосконалення систем управління ризиками. Зважаючи на це, з'являються нові показники оцінки діяльності банків. Так, за останні роки було введено такі показники оцінки ліквідності банків як норматив коефіцієнта покриття ліквідністю LCR та коефіцієнт чистого стабільного фінансування NSFR. Також через вплив воєнного стану було впроваджено зміни у діюче законодавство - оновлено правила здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи, щоб мати можливість своєчасно реагувати на негативні зміни і забезпечити за можливості фінансову стабільність.

4. У ході аналізу сучасного періоду розвитку банківської системи України, на який прийшлися такі складні події як COVID 19 та повномасштабне військове вторгнення 24 лютого 2022 року, було окреслено наступні тенденції: суттєве зменшення кількості банків, згорання кредитної діяльності, скорочення строків розміщення коштів клієнтами, стрімкий розвиток операцій з ОВГЗ.

5. Наше дослідження проводилось на базі найбільшого українського банку - АТ КБ «Приватбанк», який зараз має статус державного системоутворюючого ощадного банку. У роботі було всебічно проаналізовано діяльність АТ КБ «Приватбанк», що дозволило сформулювати наступні висновки: незважаючи на складні умови функціонування, АТ КБ «Приватбанк» вдалося збільшити обсяги власного капіталу, за рахунок скорочення значення нерозподіленого збитку; головним джерелом залучених ресурсів АТ КБ «Приватбанк» є кошти клієнтів, вони займають майже 96 % у складі всіх зобов'язань, з кожним роком ці кошти у більшому обсязі розміщувались на умовах на вимогу; основними пріоритетами активної діяльності банку є фінансування потреб держави через операції з ОВДП, кредитна підтримка стратегічно важливих галузей, наприклад, сільського господарства та стабілізація ринку обслуговування фізичних осіб; основним джерелом у формуванні процентних доходів банку стають операції з цінними паперами. Значення отриманих позитивних результатів діяльності АТ КБ «Приватбанк» збільшується на тлі того, що за воєнний рік дохідність банківської системи впала втричі — з 77,4 млрд грн до 24,7 млрд грн., а кількість збиткових структур зросла з 5 до 21- із 67 діючих. За 2022 рік банк мав найбільший фінансовий результат серед інших банків, більша частина якого, напевно, піде до держбюджету як дивіденди.

6. Проблема розробки якісної методики оцінки діяльності банків є, і завжди буде актуальною, тому що ця діяльність є досить динамічною, постійно змінюваною та залежить від впливу багатьох факторів. У нашому дослідженні було розглянуто та порівняно дві сучасні методики, які використовуються експертами аналітичних агенцій YouControl та Мінфін для

оцінки діяльності банків з метою визначення їх фінансової стійкості. Методики побудовані на використанні відкритих даних про банки, є зрозумілими та дають досить якісну оцінку діяльності банків, ґрунтуючись на кількісних та якісних показниках. Результати цих оцінок використовуються як безпосередньо компаніями, які є їх розробниками, так і широкими колами користувачів, від клієнтів до самих банків. Порівняння методик довело їх адекватність.

7. У ході дослідження встановлено, що розглянуті методики не передбачають аналізу дії зовнішніх факторів на діяльність банків. Переважна більшість методик побудована на використанні історичних даних, тобто інформаційною базою переважно виступає кількісна інформація. У нашому дослідженні було побудовано модель залежності фінансових результатів діяльності АТ КБ «Приватбанк» від низки макроекономічних факторів, таких як темпи інфляції, облікова ставка, ставка рефінансування, вартість кредитних ресурсів тощо. За результатами оцінок отримана модель виявилася адекватною, що робить можливим її використання для побудови прогнозів зміни фінансових результатів банку залежно від зміни певних зовнішніх економічних факторів. Таке удосконалення підходів щодо оцінки діяльності банків покращить процеси управління, планування та сприятиме підвищенню фінансової стабільності.

АНОТАЦІЯ

Куцин Д.М. «Оцінка діяльності комерційного банку»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою «Міжнародний банківський бізнес» Одеський національний економічний університет, Одеса - 2023

У роботі розглянуто особливості банку як об'єкту оцінки, види оцінок діяльності банків, якими законодавчими та нормативними актами забезпечується оцінка діяльності банків.

Проаналізовано сучасні умови розвитку банківської системи, вплив наслідків пандемії COVID 2019, війни на діяльність банків. Проведено оцінку діяльності АТ КБ «Приватбанк», встановлено, що, незважаючи на складні економічні умови, банк залишився фінансово-стійким, прибутковим та виконує важливі функції щодо забезпечення фінансовими ресурсами держави.

У результаті дослідження запропоновано удосконалення підходів щодо оцінки діяльності банків шляхом використання моделювання впливу макроекономічних чинників на фінансові результати банку.

Ключові слова: банк, оцінка, ефективність, фінансовий результат, фінансова стійкість.

ANNOTATION

Kucin D.M. " Estimation commercial bank's activity"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 072 «Finance, Banking and Insurance» for the educational program " International banking business "

Odessa National Economic University - Odessa, 2023

The work examines the peculiarities of the bank as an object of evaluation, types of evaluations of bank activity, which legislative and regulatory acts ensure evaluation of bank activity.

The current conditions of the development of the banking system, the impact of the consequences of the COVID 2019 pandemic and war on the activities of banks are analyzed. The activity of JSC CB "Privatbank" was evaluated, it was established that, despite the difficult economic conditions, the bank remained financially stable, profitable and performs important functions of providing the state with financial resources.

As a result of the research, it is proposed to improve the approaches to the assessment of banks' activities by using modeling of the impact of macroeconomic factors on the bank's financial results.

Key words: bank, assessment, efficiency, financial result, financial sustainability.

